

Bryssel, 6. kesäkuuta 2025
(OR. en)

9634/25

Toimielinten välinen asia:
2008/0140(CNS)

ANTIDISCRIM 62
FREMP 145
GENDER 60
JAI 709
MI 350
SOC 335

ILMOITUS

Lähettiläs:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Ed. asiak. nro:	9573/25
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta – <i>Periaatekeskustelu</i>

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion valmisteluasiakirja asiakohdassa mainitusta aiheesta TSTK-neuvostossa 19. kesäkuuta 2025 käytävää periaatekeskustelua varten.

Yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiivi

Komissio toimitti 2. heinäkuuta 2008 neuvostolle ja Euroopan parlamentille ehdotuksen neuvoston direktiiviksi, jonka tarkoituksena on ulottaa uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän suoja työelämän ulkopuolelle. Ehdotuksella täydennetään nykyistä EU-lainsäädäntöä¹ tällä alalla, ja ehdotetulla yhdenvertaista kohtelua koskevalla horisontaalisella direktiivillä kiellettäisiin edellä mainituista syistä johtuva syrjintä seuraavilla aloilla: sosiaalinen suojelu, mukaan lukien sosiaaliturva ja terveydenhuolto, koulutus, sekä tavaroiden ja palvelujen saatavuus, asuminen mukaan luettuna. Työelämän ulkopuolella sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään perustuva syrjintä on jo kielletty EU:n tasolla.

Euroopan parlamentti antoi kuulemismenettelyn mukaisen lausuntonsa 2. huhtikuuta 2009². Lissabonin sopimuksen tultua voimaan 1. joulukuuta 2009 ehdotus kuuluu nyt SEUT 19 artiklan soveltamisalaan. Kyseinen artikla edellyttää neuvoston yksimielisyyttä ja sitä edeltävää Euroopan parlamentin hyväksyntää.

Neuvosto ei ole vielä päässyt vaadittuun yksimielisyyteen ehdotuksesta, joka esitettiin lähes 17 vuotta sitten. Viimeisin tilanneselvitys³ toimitettiin TSTK-neuvostolle 20. kesäkuuta 2024.

Vaikka hyvin suuri enemmistö valtuuskunnista on jo pitkään kannattanut direktiiviä ja sitä, että sillä pyritään täydentämään nykyistä oikeudellista kehystä käsittelemällä kaikkia neljää syrjintäperustetta horisontaalisen lähestymistavan avulla, eräät muut ovat ilmaisseet huolensa siitä, onko direktiivi toissijaisuusperiaatteen mukainen, ja ehdotuksen taloudellisista vaikutuksista.

¹ Erityisesti neuvoston direktiivejä 79/7/ETY, 2000/43/EY, 2000/78/EY ja 2004/113/EY.

² Ks. asiak. A6-0149/2009. Istuva parlamentti on nimittänyt esittelijäksi Alice Kuhnken (SE / Vihreät / Euroopan vapaa allianssi -ryhmä).

³ 10817/24.

Pitkien neuvottelujen pohjalta neuvosto on jatkanut yhteisiä toimia yhteisymmärrykseen pääsemiseksi viime puheenjohtajakausilla. Ehdotusta on muokattu hyvin kattavasti eri puheenjohtajakausilla oikeusvarmuuden takaamiseksi, toimivallan jaon selkeyttämiseksi ja tekstin mukauttamiseksi toissijaisuusperiaatteeseen. Esteettömyyttä koskevien säännösten poistaminen on vähentänyt merkittävästi direktiivin taloudellisia vaikutuksia. Neuvostossa, erityisesti Belgian puheenjohtajakaudella keväällä 2024, löydettyjen kompromissiratkaisujen ansiosta lähes kaikki jäsenvaltiot ovat voineet tukea direktiiviä.

On syytä muistaa, että viime vuoden aikana suuri enemmistö jäsenvaltioista on ilmaissut selkeästi ja toistuvasti tukensa tämän pitkäaikaisen ehdotuksen hyväksymiselle, koska ne pitävät sitä asianmukaisena, oikea-aikaisena ja tarpeellisena.⁴

Puheenjohtajavaltio Puola aikoi edistää keskustelua, jotta direktiivi voitaisiin hyväksyä mahdollisimman pian. Koska jäsenvaltiot, joilla on vielä ratkaisematta olevia huolenaiheita, eivät ole esittäneet uusia sanamuotoehdotuksia, puheenjohtajavaltio ei ole kuitenkaan pystynyt ehdottamaan uutta kompromissitekstiä ja varmistamaan yksimielisyyttä neuvostossa.

Komissio on kannattanut kauan kompromissiin pyrkimistä, mutta pitää tässä vaiheessa voimassa tarkasteluvarauman kaikkiin sen alkuperäiseen ehdotukseen tehtäviin muutoksiin. Komissio ilmoitti vuoden 2025 työohjelmassaan, joka julkaistiin 11. helmikuuta 2025, aikovansa peruuttaa ehdotuksen yhdenvertaista kohtelua koskevaksi direktiiviksi.

⁴ TSTK-neuvoston istunnot 7. toukokuuta 2024, 20. kesäkuuta 2024 ja 2. joulukuuta 2024.

Yleisten asioiden neuvostossa 25. helmikuuta yhdeksän jäsenvaltiota kehotti komissiota harkitsemaan uudelleen aikomustaan peruuttaa ehdotus. Tämän näkemyksen esitti myös 13 jäsenvaltiota 10. maaliskuuta pidetyssä TSTK-neuvostossa.

Tämän kehityksen ja TSTK-neuvostossa käytyjen keskustelujen perusteella jäsenvaltioita pyydetään käsittelemään seuraavia kysymyksiä:

- 1) Kun Euroopan komissio on äskettäin ilmoittanut aikeestaan peruuttaa ehdotus, katsotteko edelleen, että vaadittu yksimielisyys on saavutettavissa neuvostossa, ja haluatteko jatkaa kompromissitekstin käsittelyä?
 - 2) Jos näin ei ole, haluaisitteko kannustaa komissiota laatimaan uuden ehdotuksen, jossa käsiteltäisiin tehokkaasti alkuperäisen ehdotuksen tavoitteita ja luotaisiin johdonmukainen syrjinnän vastainen lainsäädäntökehys EU:ssa?
-